

Redacția
și
Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se pri-
mesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

R O M A N E S C

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—

Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—

Pentru America
Pe un an 2 dolari

Manuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

In preajma alegerii dela Reghin

In ziua de 28 Februarie, a. c. la Reghin au loc alegeri noi. Din partea partidului național candida d. Voicu Nițescu, din partea averescanilor d. Oct. Goga; iar din rândurile partidului liberal d. Antonescu.

După cum rândul trecut la Dej, s'a dat una dintre cele mai formidabile bătălii electorale, tot astfel și la Reghin, batalioanele electorale, se vor înțeșta amar. Căci la Reghin cași la Dej pregătirea alegerii însăși promise o luptă pe viață și pe moarte.

Date fiind personalitățile ce intră în lupta alegerii dela Reghin, este de prevăzut o amară înțeștare. Căci, toate trei partidele, vor țînți, să-și susțină cu ultima energie pe candidatul respectiv.

Este un fapt incontestabil, judecând obiectiv, că singurul partid stăpân pe situație la Reghin este partidul național. Terenul partidului național e solid și de sine stătător; pe când al celorlalte partide e teren fugitiv.

Însă, lupta aprigă și dărză se va da între d. Voicu Nițescu și candidatul liberal.

Partidul național a trimis în circumscripția Reghinului o adevărată avangardă de propagandiști. Aceștia intrupează programul execuțional al partidului ce a trimis. Ei reprezintă spiritul opoziționist și arată în cuvinte clare programul democratic al partidului național. Iar alegătorii dela Reghin îi privesc ca pe adevărații luptători ai Ardealului.

Partidul liberal va căuta pe toate căările să asigure reușita candidatului său. În acest scop aici la Reghin nu va alege mijloacele. Iar se va violenta voința populară în chipul cel mai respingător. Din nou vor începe manevrele de noapte, cu voturile instituite exprimate ale cetățenilor. Mășinările vor complecta decolul. Sperăm, însă, că la Reghin nu va reuși candidatul liberal ci unul din opoziționisti. Și dintre aceștia cele mai multe șanse le are dl Voicu Nițescu.

Când alegătorii dela Reghin vor pași la vot, vor face acest lucru cu inimile îndoite. Căci voința lor nu va fi suverană, ci furată de peste noapte al urnelor, și vorbi în locul cinstii și al corectitudinii.

Așa ne spune experiența. Totuși, alegătorii din cercul Reghinului doresc alegeri libere. Vor dori ca voința lor să fie lege. Nu pot tolera cu nici-un chip falsificarea dorinței lor unanime. Și această dorință unanimă este pentru Reghin, de a avea un reprezentat, care să facă parte dintr'un partid cu adevărat democratic.

M. D.

Ardealul și vechiul regat

Intr'un articol de fond apărut în ziarul „Adevărul“, din săptămâna aceasta, se pune iarăși problema Ardealului și a vechiului regat.

Ardealul n'a venit în conflict cu vechiul regat decât pe tărâmul luptelor politice. Și anume: s'au întâlnit în arena politică două concepții antagoniste.

Ardealul a adus cu sine din punct de vedere politic, un partid, care în era dominației maghiare a avut rolul său istoric. Acest partid care se fundamentează pe tot ce avea mai sănătos matca etnică a românismului de peste Carpați, urma, să aducă în viața politică a României-Mari o concepție cu adevărat democratică.

Bazându-se pe democratismul său partidul național s'a înțeștat într'o luptă formidabilă cu elementul reacționar din vechiul regat — în cele mai multe cazuri — n'au înțeles sensul momentului istoric post-bellic.

Alegeri ilegale, violențări brutale ale voinței poporane, iată care a fost spectacolul dela întronarea regimului

liberal. Căci de 3 ani asistăm la adâncirea șanțului despărțitor între bărbații politici ardeleni și cei din vechiul regat.

Este însă un fapt cert.

Practica introdusă în viața politică de elementele reacționare din vechiul regat, nu este de așa natură, încât să zdruncine Unirea făcută cu atâtea sacrificii. Ardealul este unit cu vechiul regat prin structura sa psihologică, care este pur latină și aceasta omogeneitate sufletească nu poate fi sfărâmată de luptele politice cari sunt temporare.

Unirea partidului național cu partidul dlui N. Iorga este un pas în plus către reconcilierea politică a elementelor democratice ardelenesti cu cele din vechiul regat.

De aceea ziarul nostru preconizează o unire generală a forțelor opoziționiste și democratice, cari sunt în Ardeal și în vechiul regat.

Căci partidul isvorât din sinteza tuturor partidelor de opoziție, ar înălțura dela conducere pe liberali și cu ei șanțul despărțitor, din viața politică.

Sbuciumul tinereții

Puterea concepției materialiste a lumii actuale, este cel mai îndărătnic dușman în lupta pentru evidențierea valorii idealurilor unui neam.

Intr'o astfel de luptă inegală unde monstruositatea interesului material și egoist stăvilește orice posibilitate în stimularea muncii pentru crearea rezervelor de forțe spirituale trebuincioase unui popor în refacere, este un lucru natural, ca acele caractere puternice, care sunt create pentru realizarea binelui obșteșc, să lăncezească.

Această situație dureroasă chinu este aprig sufletele generațiilor tinere, care pretind imperios și cu drep cuvânt asigurarea unei vieți progresive, când aceasta viață este încontinuu amenințată de cereri de sacrificii zadarnice, disconziderate de mentalitatea unilaterală a acelor care nu vreau să știe că, activitatea vieții sănătoase a elementelor tinere este condiționată de libertatea ideii și mai ales de libera funcțiune a organelor, care dau posibilitatea de-a cunoaște valoarea ideii și metoda de-a o pune în practică.

Nu este de mirat că avântările tinereții dezinteresate, în urma unui astfel de sbucium sufletesc să fie periclitată de un oareșcare dezechilibru micșorător a conștiinței pure și a gândirii creatoare, care trebuie să stăvilească crearea superficialităților, a non-valorilor sociale, culturale sau politice, periculoase mecanismului nostru național.

Oare societatea noastră de altcum subredă, nu trebuie apărată din vreme, pentru a deveni și absurdă și imorală?

Dacă îndreptătorii geniului tinereșc sunt purtătorii faclii distrugătoare a întunecului, tinerețea este însăși

facla luminătoare, care își risipește razele în direcția în care este purtată.

Conducătorii tinereții au datoria sfântă de-a purta această făclie viguroasă pe căile adevărului și idealului, pentru consacrarea forței germenului altruistic conservat în cea mai mare parte în sufletele tinere.

Dacă tendința energiilor juvenile pentru recăștigarea unor drepturi pierdute este o slăbire considerabilă în munca de construcție a țării, acei care sunt însărcinați cu aplanarea conflictelor și alinarea durerilor obștești ar trebui să înțeleagă, că încercările de sufocare a unei acțiuni ideale este o durere adâncă și sguuitoare pentru popor.

Tinerețea de astăzi trebuie să-și rănească însuși trupul ei, pentru salvarea vieții și puterilor care mâine vor conduce destinele neamului.

Oare aceste răni nu vor lăsa urme adânci pe terenul slab a culturii noastre naționale?

Oct. Boeriu
stud. în drept.

Concertul dlui Camillo de Angelis la Nervi

Spicuri din „Il Giornale di Genova“.

Dl Camillo de Angelis, cunoscut publicului clujan ca fost profesor la Conservatorul local și ca violoncelist la Opera Română, a dat Dumineca trecută un reușit concert în saloanele hotelului „Nervi“ din Genova. În fața unui public select și impunător numeric, Dl de Angelis, a făcut o reușită probă a valorii sale muzicale, interpretând cu o expresiune perfectă

sunetele delicioase din Bach, Schumann, Saint-Saens etc.

Publicul plăcut impresionat de execuția excelentă a bucăștilor clasice, din numiții autori, a aplaudat în delung pe vestitul violoncelist.

Harnicul Camillo de Angelis va da în curând un al doilea concert de muzică românească.

În fața succeselor ce le obține în streinătate, publicul clujan nu poate fi decât îndurerat, că a pierdut din mijlocul său un atare element muzical. Cu atât mai mult că a fost delăturat dela Conservatorul local printr'o „abilitate politică“.

Teatral.

„Macbeth“

Premiera din 24 Febr. a fost una din clasicele piese ale lui Shakespeare: „Macbeth“.

Nu ne îndoim că în epoca când această piesă s'a jucat pentru prima oară și chiar mult timp după aceea — a plăcut omenimei de atunci, însă pretențiile generale ale timpului de față nu se mai pot împăca cu această bucată învechită. Nu suntem în stare nici a o pricepe nici a o aprecia.

Crează o mulțime de roluri, unele înzestrate cu puteri supra-naturale cari toate sunt extrem de greoaie în predare. Chiar cel mai puternic tragedian al zilelor noastre riscă să piardă din farmecele talentului său, prezentându-se în oricare rol al acestei piese.

Privind în sala ticsită a teatrului, observai fețele mai mult sau mai puțin chinute ale unui public în majoritate neîndestulit și mai ales obosit, — aproape mai obosit decât însuși actorii, cari abia cu mari sforțări reușiau să se achite de rolurile lor.

Simpaticul și mult prețuitul artist: Zaharie Bârsan (Macbeth) a pus multă artă în coloritul graiului, dar l'am văzut jucând mult mai bine de altă dată. Actul din urmă i-a fost cu toate acestea foarte reușit. Dna Olimpia Bârsan (Lady Macbeth) și-a înțeles bine rolul și a fost aproape întotdeauna la înălțime.

Foarte potrivit în rolul său (Macduff) care l'a jucat cu multă pricepere a fost dl Psatta. Ireproșabil dl Dimitriu (Banque). Dl Șerban (Malcolm) a pus mult suflet în dialogul cu Macduff. Un rol foarte greu au avut cele trei vrăjitoare (Dra Borsa, Dna El. Bănuțiu și Ath. Rally) cari au trebuit admirate de puterea redării fidele a unor ființe aproape imposibile. Restul ansamblului și-a dat toate silințele ca să contribuie la reușita piesei, care totuși a fost mai puțin reușită decât alte premiere ale acestei stagiuni.

A. A.

— O ordonanță a guvernului jugo-slav interzice vorbirea limbii ungare și germane în biourile statului. Acest ordin e necesar și la noi.

— Dl V. Bogrea va ține mâine o conferință la Satu-Mare cu titlul „Limba noastră.“

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Unificarea limbii religioase

Limba în bisericile noastre, nu are omogenitatea necesară. În Ardeal predomină sistemul ciparian, în Muntenia cel italian al lui Heliade-Rădulescu, iar în Bucovina acel al lui Arune Pumnul.

Însă, cu toată diferența dialectală, limba românească a stăpânit necontenit în biserică, exceptând Basarabia, unde graiul moldovenesc a fost înlocuit cu limba pravoslavnicului rus.

Pentru o sintetizare a diferitelor sisteme limbice, Academia română, s'a adresat ministerului Cultelor și Artelor, cu intenția să se constituie o comisiune, care să procedeze la unificarea limbii bisericești.

Ideea este nimerită și ne bucurăm că se va pune capăt diferențelor de limbă din biserică, aduse de sistemele amintite.

Greva studențească la Cluj

La Cluj, greva studenților decurge în cea mai perfectă ordine. Mare parte dintre studenți au plecat pe căminurile părințești.

Cursurile le frecventează o palidă minoritate.

Pentru încetarea grevei studențești, ne adresăm Ministerului Instrucțiunii Publice cu o părere. Și anume: să satisfacă cât mai curând cererile tineretului studios, care sunt de pur interes profesional și fără nici-o atingere cu idei de ordin politic.

De altfel, însăși mișcarea nu este de ordin politic, ci o mișcare principială, o mișcare de idei.

Deaceia socotim îndreptățite cererile studenției și preconizăm traducerea lor în fapt.

O profecție împlinită

după „Astra” de: Pavel Roman farm.

Pela sfârșitul secolului al 18, începuse să se clatine credința în arta profetirilor de tot felul, fie prin citirea în stele sau în drojdie de cafea. Numai în masele podorului de jos mai persistă și uneori mai pătrundea, pe scările din dos și prin casele celor din clasele superioare.

Învățații scriau tot felul de opere însemnate în contra superstițiilor în toate felurile și formele lor, și prin aceștia era și profesorul Wolgast dela Göttingen. Din tragerea-i de inimă exclusivă pentru știință, el rămăsese necăsătorit, și căsnicia i-o conducea cu mare zel și pricepere, sora sa, care îl adora ca frate și mare savant.

Wolgast lucra nopți întregi de-a rândul și era uneori suferind din cauza surmenajului. Sora sa îngrijorată îi temea viața, și consultă un Astrolog.

Acesta îi proroci, că Wolgast are să moară în urma unei certe mari.

Dar de unde ceartă?

Odată în îngrijorarea ei sora lui Wolgast îi povesti întâmplarea cu consultarea astrologului — iar urmarea fu că savantul o dojeni, spunându-i că de altă dată să nu mai plece urechea la astfel de copilării sau lucrări băbești. Peste vre-o câțiva ani Wolgast căzu greu bolnav, Prietenii lui chemară mai mulți medici în consiliu, ca să-i poată ajuta. După ce-l examinară pe rând și se retraseră în camera de alături ca să se consulte, Wolgast se întoarse spre sora sa și zise: Ah! Doamne, iată o să se împlinească prorocia! Acum ăia de acolo o să înceapă să se certe și eu am să fiu victima!

O chestiune de onoare

În ziua de 23 l. c. dl Marin Dragnea student în drept și publicist a cerut satisfacție pe cale cavalerescă, dlui dr. Lusztig Jenő avocat în Cluj, într-o chestiune de onoare. Pentru eludarea chestiunii martorii constituiți au adresat următoarea scrisoare dlui Marin Dragnea:

Iubite amice,

Ca răspuns la rugămintea ta de a te reprezenta în incidentul cu dl dr. Eug. Lusztig, îți putem comunica următoarele:

Departa de a-și constitui martorii, numitului a refuzat de a da satisfacție pe cale cavalerescă, pe motivul că în calitatea sa de avocat stă la dispoziție pe cale judecătorească. Atitudinea dlui Lusztig nu ne poate face decât să regretăm faptul de a fi fost puși în contact cu dsa, cu toate că este departe de a merita gestul tău cavaleresc.

Cluj, 23 Februarie 1925.

Cu deosebită dragoste:

Arghirescu Adrian

ziarist.

Octavian Boeriu

Secr. Pref. Cojocna.

Tot în aceeași chestiune s'a dresat și următorul proces verbal:

Proces-Verbal,

Astăzi 1925 luna Februarie 23, subsemnații prezentându-ne, cu mandat în regulă din partea dlui Marin Dragnea ziarist din Cluj, în chestiunea incidentului ivit între dsa și dl dr. Eug. Lusztig avocat din Cluj, cu mult regret am constatat următoarele:

Dl dr. Eug. Lusztig a refuzat categoric de a da satisfacție pe cale cavalerescă dlui M. Dragnea, menționând că nu este dispus a aplană conflictul decât pe cale judiciară, având totodată o atitudine ce ne îndreptățește să credem că dl Lusztig este departe de a-și da seama de îndatoririle dictate de poziția sa socială.

Drept care am dresat prezentul proces-verbal.

Cluj, la 23 Februarie 1925.

Martori:

Arghirescu Adrian

ziarist.

Octavian Boeriu

Secretarul Prefecturii Cojocna.

Informațiuni

— M. S. Regele a dăruit două terenuri pentru construirea de școli în Predeal.

— Sindicatul Național „Avram Iancu” din Brașov va ține adunare generală ordinară pe ziua de 1 Martie a. c. în amfiteatrul liceului de fete „Principesa Elena”.

— Legea administrativă ce se va înfăptui decretează de municipii regale, următoarele orașe: Brașovul, Sibiu, Timișoara, Clujul, Tg.-Mureș și Oradea-Mare.

— Clubul liberal din Brașov se va inaugura în prezența dlui Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice.

— Expoziția generală din Chișinău va avea loc între 15 August și 1 Octombrie.

— Dl Simeon Măndrescu, profesor universitar, a dăruit casa sa din București Societății culturale „Graiul Românesc”.

In atenția femellor!

În editura Al. Anca din Cluj a apărut o broșură foarte bine îngrijită cu modele de țesături românești datorită dnei Maior, profesoară. Această broșură costă 65 Lei plus 5 lei porto.

— Societatea corală din Huedin va da astăseară o producție urmată de dans.

— Congresul partidului național va avea loc în ziua de 8 Martie la București.

— Dl N. Bataria a luat conducerea societății „Graiul Românesc”.

— La mormântul lui Vasile Alexandri în curând se va ridica o frumoasă capelă.

— Examenele de definitivat pt. învățători încep la Satu-Mare în ziua de 1 Martie.

— Dl E. Petrini fost director general al agriculturii în Ardeal, se află actualmente la Paris, în comisia de reparații.

— La Dorohoi în luna Martie se va desvelii un monument al eroilor dorohoeni, căzuți pe câmpul de luptă.

— Studenții teologi din Cluj s'au organizat în cadrele unei societăți cu numele „Credința ortodoxă”.

— P. S. Episcopul Clujului a cerțat din punct de vedere bisericesc orașul Turda.

— Pontificele Plus al XI a împlinit în ziua de 12 Februarie trei ani dela încoronarea sa solemnă.

— Lui Jókai Mor, marele romanțier maghiar, i-s'a serbat Joi în 19 Februarie 100 de ani dela naștere.

— Hârtia monedă de 1 și 2 lei va fi retrasă din circulație pe ziua de 1 Aprilie a. c.

— La Fălticeni se va înființa o cooperativă de consum pt. funcționari.

— Recrutarea clasei 1925 va avea loc în cursul lunii Martie în Județul Hunedoara.

— Reuniunea de cântări din Cugir va da o frumoasă serbare urmată de dans în ziua de 1 Martie a. c.

Către Domnii

Judecători, Advocați și studenți în drept

La Librăria A. ANCA Cluj se află de vânzare următoarele cărți juridice:

Compendiu de drept Civil de Dr. Anca	135.—
Compendiu de Carte funduară de Dr. Anca	60.—
Procedura de concordat forțat de Dr. Anca	80.—
Legea falimentului de Dr. Anca	80.—
Legea de execuție de Dr. Bartha	75.—
Vademecum rom. mag. de Dr. Köves	60.—
Criza Valutară de Dr. Șerban	35.—
Journal de termene* Advocațiale	100.—

IN LUCRARE:

Codul de Comerț cu adnotări și jurisprudență.
Dicționar juridic

Nou! Advocați, Magistrați, Studenți **Nou!**
în drept

A apărut

În Editura Librăriei A. Anca Cluj Procedura Civilă

în vigoare astăzi în Ardeal și este datorită
Dlui Dr. Tudor Moisil avocat Cluj.

Tot aici se află și 1 expl. Lei 200. plus 10 Lei porto.
alte cărți juridice.

A apărut în editura Librăriei Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele

Piese teatrale și Poezii

cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

Teatre:

• „A fost odată” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu	20.—
• „Doamna mea” (poporală 1 act) de Nic. Țințariu	15.—
• „Gura Lumii” (poporală în 3 acte) de Nic. Țințariu	20.—
• „Dușmanii” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu	15.—
• „Pentru patrie” (poporală 4 acte de Nic. Țințariu	15.—
• „Petitorii” comedie într'un act de Nic. Țințariu	15.—
• „Pula Codrului” piesă haiducească 3 acte de Nic. Țințariu	20.—
• „Nevasta mea fie îngeri ca ea” (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu	15.—
• „Infamuratele” comedie în 3 acte de C. Dumitrescu-Delavaronă	20.—
• „Fiecare cu a lui” (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău	20.—
• „Oglinda fermecată” (lirică 4 acte) I. Jasinsky	15.—
• „Doine și Chiuttari” adunate din gura poporului de „Siminic”	15.—

Cărți școlare:

• A. B. C-dar fonomic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné	20.—
• Aritmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure	30.—
• Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné	15.—
• Geografia jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné	15.—
• „Iuliu Caesar de bello Gallico” manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu	35.—
• „Lecții de limba română” de prof. Murășan	25.—

Diferite:

„Inima mea” (cântece populare)	15.—
„Imnuri Românești” (cântece naționale)	10.—
• „Ecouri” de Traian Dumbrava	5.—
• „Umoristice” (Glume) de Costi	15.—
• „Versuri din Răsboi” (poezii populare)	10.—
• „Iubirea” (notă muzicală) pentru Pian și voce	15.—
• „Imnul Studențesc Creștin” pentru Pian și voce	15.—
• „Căldură” cărți cu târgurile	10—40 Lei
• „Dicționar” român-maghiar	5.—
• „Carte de visuri”	20.—
• Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea	5.—
• Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea	20.—
• „La isvoarele vieții” de M. Velea	10.—
• „Pentru Macedonia” imperativul nostru național de M. Dragnea	10.—
• Scrisori de iubire de după mai mulți autori	10.—
• „Aventurile fantastice” ale lui Willyams Gotthard roman	10.—
• „Nenorocii” (roman) de A. Șerbănescu-Buzău	8.—
• „Trepeticul” (expl. semnelor)	3.—
• Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj	6.—
• Vezi ce face beutura dracului	8.—

Cărți preoțești:

Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț	25.—
• „Predici la Morț” de prof. I. Marga	45.—
• „Predici pentru postul mare” (ciclu duplu) de protopop I. Marga	20.—
• „Păstorul sufletesc” (I—VI. vol.)	120.—
• Icoane sfinte diferite mărimi	45—200.—

Medicale.

• „Cartea Moașelor” de Dr. Gorigiu pentru toate femeile cu 140 ilustrațiuni feminine	150.—
--	-------

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute.